

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 mai 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

președinte – Elena Covalenco,

judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Ion Corolevschi și Dumitru Mardari,

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sîli, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2013 în privința lui

Petco Olga Vasile, născută la 10 aprilie 1977, originară și domiciliată în r-nul Dubăsari, s. Ustia.

Termenul examinării cauzei:

1. *Instanța de fond de la 02.10.2007 pînă la 21.12.2007;*

2. *Instanța de apel de la 10.01.2008 pînă la 13.03.2008;*

3. *Instanța de recurs de la 15.06.2012 pînă la 14.08.2012;*

4. *Instanța de recurs (în anulare) de la 01.10.2012 pînă la 24.12.2012;*

5. *Instanța de recurs de la 25.01.2013 pînă la 26.03.2013;*

6. *Instanța de apel de la 08.05.2013 pînă la 14.11.2013;*

7. *Instanța de recurs de la 18.02.2014 pînă la 20.05.2014.*

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

procurorul – Dumitru Graur, care a solicitat admiterea recursului procurorului;*avocatul* – Petru Bobu și inculpata Petco Olga, care au pledat pentru respingerea recursului procurorului.

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție asupra recursului în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. De către organul de urmărire penală, Petco Olga a fost învinuită de faptul că, în perioada lunii mai 2003, aflîndu-se în s. Ustia, r-nul Dubăsari, intenționat, din interes material, prin înțelegere prealabilă cu o persoană de origine turcă pe nume „Șerif”, care i-a fost concubin, identitatea căruia nu a fost posibil de stabilit de către organul de urmărire penală, avînd scopul exploatării sexuale comerciale, cu consimțămîntul persoanei, au recrutat-o pe Mîrca Dora, prin înșelăciune și abuz de poziție de vulnerabilitate a acesteia, sub pretextul că va lucra în calitate de servitoare, pentru un salariu de 500 dolari SUA, la domiciliul prietenului concubinului său de origine turcă pe nume „Șhelciuc”, identitatea căruia nu a fost posibil de stabilit.

Pentru atingerea scopului, Petco Olga la 05 iunie 2003, a primit de la ÎM „Șahinler”, din or. Chișinău două bilete la avion, pe numele ei și a lui Mîrca Dora, care au fost achitate prin transfer de bani din Turcia de către „Șhelciuc” și rezervate pe numele acestora. Primind biletele la avion, Petco O. împreună cu Mîrca D. au plecat la Aeroportul Internațional Chișinău, unde, în aceeași zi, la orele 19¹⁰, cu avionul CA „Turk Hava Yollari”, au zburat în or. Istanbul, Turcia. Ajungînd în Turcia, Petco O. și Mîrca D. au fost întîlnite de bărbații de origine turcă „Șerif” și „Șhelciuc”, care, întru atingerea scopului de a o exploata sexual pe Mîrca D., i-a confiscat documentele, adăpostind-o într-o vilă din or. Istanbul, unde, a fost exploatăată sexual comercial pînă în luna mai 2005, cînd a fost salvată de poliția turcă și expulzată din țară.

2. Prin sentința Judecătorei Dubăsari din 21 decembrie 2007, Petco Olga a fost achitată de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a inculpatei în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal. Procurorul a invocat, că instanța contrar prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, greșit a apreciat probele acuzării (declarațiile părții vătămate Mîrca Dora), care atât la urmărirea penală, cât și în instanța de judecată au dat declarații consecvente și consecutive, probe care coroborează cu probatoriul administrat în cauză, cum ar fi: plîngerea cet. Mîrca D., prin care solicită să fie trasă la răspundere Petco Olga care a traficant-o prin înșelăciune în scop de exploatare sexuală în Turcia; certificatul eliberat de Agenția „Şahinler”, prin care se confirmă că la 05 iunie 2003 s-au eliberat bilete de avion în or. Istanbul, Turcia, pe numele cet. Mîrca Dora și Betco Olga; procesul-verbal de examinare a obiectului, a două cupoane – audit pe numele lui Mîrca Dora și Betco Olga și două copii ale pașapoartelor tot pe numele acestora. În cadrul urmăririi penale, s-a stabilit că în anul 2003, Petco Olga a falsificat pașaportul său din familia „Petco” în „Betco”, precum și anul nașterii din „1977” în „1979”, astfel, Betco Olga și Petco Olga fiind una și aceeași persoană; certificatul eliberat de către Centrul de Reabilitare din or. Chișinău, care confirmă declarațiile părții vătămate Mîrca Dora, că de la data de 07 iunie 2005 pînă la 25 iunie 2005, aceasta s-a aflat la examinare și tratament în Centrul de Reabilitare al Organizației Internaționale pentru Migrație, ca fiind victimă a traficului de ființe umane, fiind identificată de către Organizația Neguvernamentală din Odesa, Ucraina, cu denumirea „Вера, Надежда, Любовь”.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 13 martie 2008, s-a admis apelul declarat de procuror, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, de condamnare a lui Petco Olga în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal la 10 ani închisoare, cu executarea în penitenciar pentru femei de tip închis.

Pentru pronunțarea hotărârii date, instanța de apel a constatat, că instanța de fond achitînd-o pe Petco Olga de sub învinuirea adusă în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, a dat o apreciere unilaterală și incorectă probelor administrate și neîntemeiat a respins probele care dovedesc vinovăția inculpatei de săvîrșirea faptei imputate.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul Bobu Petru în interesele inculpatei Petco Olga, care invocînd temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 4), 6) și 8) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2008 cu menținerea sentinței instanței din fond.

Recurentul a invocat, că judecarea apelului procurorului a avut loc fără participarea inculpatei, unde, instanța s-a limitat la un certificat eliberat de Primărie, din care rezultă că inculpata este plecată peste hotarele țării, la fel, examinarea apelului a avut loc și în lipsa părții vătămate Mîrca D. care nici nu a fost audiată, hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și fapta acesteia nu întrunește elementele infracțiunii.

Recurs ordinar împotriva hotărîrii nominalizate în temeiul pct. 4), 6), 8) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, a declarat și inculpata Petco Olga pe motivul ilegalității acesteia, prin care solicită repunerea în termen a recursului, admiterea acestuia, casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 martie

2008 cu menținerea sentinței, invocând aceleași motive ca și avocatul P. Bobu în recurs.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 14 august 2012, au fost respinse, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de avocatul Bobu Petru în interesele inculpatei Petco Olga și de inculpata Petco Olga, cu menținerea hotărârii atacate.

La adoptarea soluției date, instanța de recurs a menționat, că din materialele cauzei, rezultă că apelul acuzatorului de stat a fost judecat în lipsa inculpatei Petco Olga. Instanța de apel a examinat cauza în lipsa persoanei achitate Petco O., având ca bază certificatul eliberat de Primăria s. Ustia, r-nul Dubăsari, cu nr. 571 din 11 martie 2008, anexat la materialele cauzei (f.d.136), precum că Petco Olga nu se află pe teritoriul s. Ustia, - domiciliu indicat în rechizitoriu și în alte acte procesuale.

Cu toate că în apel cauza a fost judecată în lipsa inculpatei, aceasta nu a fost anunțată în căutare și nici nu i-a fost modificată măsura preventivă - obligațiunea de a nu părăsi localitatea.

La materialele cauzei (f.d. 144) este anexată înștiințarea nr. la-195/08 din data de 27 mai 2008, care atestă că participanților la proces, inclusiv inculpatei Petco Olga (adresa: r-nul Dubăsari, s. Ustia) le-a fost adusă la cunoștință despre redactarea deciziei din 13 martie 2008.

La 07 iulie 2008, instanța de fond i-a trimis condamnatei Petco Olga la domiciliu copia sentinței și a deciziei (f.d. 146), care a fost pusă în executare, iar ulterior ea a fost anunțată în căutare internațională, apoi reținută în Turcia și extrădată Republicii Moldova, procedura fiind începută în iulie 2011 (f.d. 151).

Astfel, pentru inculpata Petco Olga, termenul de declarare a recursului (două luni) a curs din momentul înștiințării în scris despre semnarea deciziei redactate, care, la momentul declarării recursului de către aceasta, deja expirase. Colegiul penal remarcă și faptul că, după cum declară condamnată Petco O. în recursul său, ea a aflat despre condamnarea ei la 10 ani închisoare, în vara anului 2011.

Recursul ordinar al inculpatei Petco O. este înregistrat la data de 26 aprilie 2012, iar din conținutul acestuia rezultă că a fost scris după reținerea lui Petco O., însă în materialele cauzei lipsesc date despre reținerea acesteia.

La materialele cauzei (f.d. 157), de asemenea este anexat mandatul avocatului Bobu Petru de la Biroul asociat de avocați „ULIM”, eliberat la 11 iulie 2011 în bază de contract pentru acordarea asistenței juridice inculpatei Petco Olga în instanța de recurs.

La 15 iulie 2011, cu nr. 2340, avocatul ales P. Bobu a înregistrat la Judecătoria Dubăsari o cerere, prin care a solicitat de a-i oferi posibilitatea să ia cunoștință cu materialele cauzei, fiindu-i eliberată copia deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2008.

Pe aceeași cerere, avocatul P. Bobu a făcut o înscriere, precum că a luat cunoștință de materialele cauzei și a primit copia deciziei instanței de apel la 01 august 2011, această informație nefiind confirmată prin ștampila instanței.

Instanța de recurs a considerat că, în speță, termenul de declarare a recursului pentru avocatul P. Bobu curge din data încheierii contractului de asistență juridică acordată condamnatei Petco O., adică, din 11 iulie 2011, care a expirat la 13 septembrie 2011. Calcularea termenului de declarare a recursului într-un alt mod, nu are temei, deoarece avocatul P. Bobu nu a participat la judecarea cauzei în ordine de apel.

Cu toate că în speță termenul de declarare a recursului a expirat la 13 septembrie 2011, avocatul Petru Bobu a semnat recursul cu data de 23 septembrie 2011 și înregistrat în instanța de recurs la 27 septembrie 2011, cu nr. 4055, fără a invoca motivele omiterii termenului de recurs.

Potrivit art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Colegiul a concluzionat că, argumentele avocatului invocate în recurs, referitor la ilegalitatea deciziei instanței de apel, posibil ar putea fi temeinice, însă în situația când recursul a fost declarat peste termenul prevăzut de lege, acestea nu pot fi verificate, recursul urmînd a fi respins ca tardiv.

7. Avocatul Petru Bobu și condamnată Petco Olga, în temeiul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, au contestat cu recurs în anulare hotărîrile instanței de apel și de recurs, solicitînd casarea acestora, cu menținerea hotărîrii instanței de fond, considerînd că hotărîrile adoptate de către instanțele de apel și recurs sunt afectate de un viciu fundamental.

În acest context, recurentul a indicat că instanța de recurs greșit a conchis precum că recursul ordinar declarat de avocatul Bobu Petru în interesele inculpatei Petco Olga a fost depus peste termenul legal de 2 luni.

Susținînd această poziție, recurentul a invocat, că la 11.07.2011, la BAA „ULIM” a apelat cet. M. Cotorobai, care a relatat că recent i-a devenit cunoscut faptul despre condamnarea nepoatei sale O. Petco, care se află peste hotarele țării și a solicitat asistență juridică în interesele acesteia.

Tot în aceeași zi, M. Cotorobai împreună cu avocatul P. Bobu au încheiat contractul respectiv în interesele lui O. Petco, în baza căruia a fost eliberat un mandat.

La 15 iulie 2011, avocatul Bobu Petru s-a deplasat la Judecătoria Dubăsari din s. Ustia, r-nul Criuleni, solicitînd în scris de a lua cunoștință cu materialele cauzei, eliberarea unor copii din dosar, inclusiv copia deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, însă, nu din vina avocatului, acest lucru nu a fost efectuat în prima zi de adresare, fiind necesară încă o deplasare la 01 august 2011, dată la care a și fost primită copia de pe decizia respectivă, iar recursul a fost declarat la 26.09.2011.

La fel, recurentul nu este de acord cu concluzia instanței de recurs referitor la faptul că pe cererea din 15 iulie 2011, prin care dînsul a solicitat în cancelaria Judecătoriei Dubăsari eliberarea copiei de pe decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2008, nu este aplicată ștampila instanței în confirmarea înscrierea lui – “... *că a luat cunoștință cu materialele cauzei și a primit copia deciziei instanței de apel la 01 august 2011*”.

Or, aplicarea ștampilei, indică recurentul, nu depinde de avocat, fiindcă el nu este stăpîn pe ștampila cancelariei, iar aceste înscrieri, de regulă se fac pe verso copertei dosarului și niciodată nu se aplică ștampilă. Astfel, faptul primirii copiei de pe decizia contestată a fost certificat pe cererea anexată la materialele cauzei de către șefa cancelariei, deci era dreptul ei de a aplica ștampilă.

Cît privește recursul declarat de condamnată O. Petco, acesta la fel nu poate fi considerat tardiv, deoarece ea nu a participat la examinarea cauzei în apel, copia deciziei adoptate la 13 martie 2008 de către instanța de apel nu i-a fost înmînată după pronunțare (lipsește avizul de recepție), aceasta fiindu-i înmînată la 29 martie 2012 în

Aeroportul Chişinău, când a fost extrădată din Turcia, iar recursul a fost depus la 26 aprilie 2012.

De asemenea, recurentul a invocat că la examinarea cauzei în ordine de apel, după o sentinţă de achitare, inculpata O. Petco n-a beneficiat de un proces echitabil în sensul art. 6 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului.

În acest sens, recurentul a invocat că apelul procurorului a fost examinat în lipsa inculpatei O. Petco, instanţa limitându-se doar la un certificat al Primăriei, din care rezultă că aceasta se afla peste hotarele ţării. La examinarea apelului declarat de procuror după o sentinţă de achitare, în şedinţa de judecată nu a participat şi nu a fost audiată nici partea vătămată D. Mîrca, nici inculpata şi nici martorul acuzării, astfel fiind ignorate recomandările Plenului Curţii Supreme de Justiţie, enunţate la pct. 14.4 în 1 lotărea nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, ceia ce contravine şi jurisprudenţei CEDO în cauza „Popovici vs. Moldova, Daniela vs. România”.

Deşi, instanţa de apel în decizia sa a indicat că a „rejudecat cauza”, acest lucru nu s-a produs, or, în procesul-verbal al şedinţei de judecată (f.d. 138-140) a fost transcris doar discursul acuzatorului de stat, care, făcînd referire la probele acumulate, a convins instanţa despre vinovăţia acesteia, decizia în speţă fiind doar o reproducere a rechizitoriului.

8. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curţii Supreme de Justiţie din 24 decembrie 2012 au fost admise recursurile în anulare, casată decizia Colegiul penal lărgit al Curţii Supreme de Justiţie din 14 august 2012, fiind dispusă rejudecarea cauzei în ordine de recurs de către Colegiul penal lărgit al Curţii Supreme de Justiţie.

Colegiul penal a statuat că în speţă, procesul penal urmează a fi redeschis cu scopul corectării unei erori judiciare fundamentale, care nu poate fi neutralizată sau corectată altfel decât prin casarea hotărîrii irevocabile, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanţa de recurs, fiind menţinută măsura preventivă - arestul preventiv în privinţa inculpatei Petco Olga .

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curţii Supreme de Justiţie din 26 martie 2013 au fost admise recursurile ordinare declarate de avocatul Petru Bobu şi condamnată Petco Olga, casată decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Chişinău din 13 martie 2008, în cauza penală privind-o pe Petco Olga Vasile cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeaşi instanţă de apel în alt complet de judecată.

Totodată, Petco Olga urma a fi eliberată din penitenciar dacă nu executa pedeapsa închisorii în baza altor hotărîri judecătoreşti.

Colegiul penal a statuat că, în apel cauza a fost judecată în lipsa inculpatei, aceasta nu a fost anunţată în căutare şi nici nu i-a fost modificată măsura preventivă – obligaţiunea de a nu părăsi localitatea.

Astfel a fost constatată încălcarea prevederilor pct. 4) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, din motiv că judecata a avut loc fără participarea inculpatului, când aceasta era obligatorie potrivit legii.

Concluzia dată se impune datorită faptului că în cazul în care instanţa de apel a decis rejudecarea cauzei în lipsa inculpatei din motiv că aceasta se ascunde de la prezentarea în instanţă, urma anterior să schimbe măsura preventivă, care era aplicată de către instanţa de fond (obligaţia de a nu părăsi localitate) şi să anunţe în căutare inculpata, după care să porceadă la rejudecarea cauzei în lipsa acesteia.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2013 a fost respins ca nefondat apelul procurorului cu menținerea sentinței.

Instanța de apel a statuat că, dubiile apărute la probarea învinuirii lui Petco Olga, în cursul cercetării judecătorești nu au fost înlăturate, iar o sentință de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri sau în mod exclusiv numai pe declarațiile părții vătămate și toate îndoielile care nu pot fi înlăturate vor fi interpretate în favoarea inculpatului.

În această ordine de idei, instanța de apel a concluzionat despre neconfirmarea învinuirii aduse, din care motiv sentința instanței de fond a fost menținută, iar apelul declarat de acuzatorul de stat respins ca neîntemeiat.

11. Procurorul făcând trimiterea la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală a declarat recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel motivând, că instanța de fond și cea de apel au dat o apreciere greșită a probelor prezentate de acuzare, nu au apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatei, iar instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor apelului.

12. Verificând argumentele recursului în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit conchide respingerea acestuia ca inadmisibil din următoarele motive.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

În această consecutivitate se reține că, în recursul ordinar, procurorul a invocat în drept temei de casare a deciziei instanței de apel prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, precum că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului.

Însă, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat asupra căror motive concrete din apelul procurorului nu s-ar fi pronunțat instanța de apel, omițându-se totalmente motivarea ilegalității deciziei contestate în acest sens, cu indicarea unor concrete erori în aspectul vizat.

Rezultă, că recursul procurorului nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul acuzatorului de stat cu circumstanțe în fapt și în drept, care ar agrava situația condamnatului și care ar justifica acest recurs.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii

Recurentul mai invocă că, instanța de apel incorect a apreciat probele prezentate de apelant care confirmă vinovăția inculpatei în cele incriminate.

Motivele aduse de către autorul recursului, referitor la dezacordul cu aprecierea probelor de către instanța de apel, ține de starea de fapt și nu sunt prevăzute ca temei pentru recurs stipulate în art. 427 Cod de procedură penală.

Colegiul remarcă faptul că, în speță, conținutul probelor și valoarea lor probatorie este detaliat analizată în textele sentinței și deciziei.

Temei de a pune la îndoială veridicitatea probelor și concluziilor instanțelor nu s-au stabilit. Totodată, Colegiul penal menționează că, argumentele invocate în recursul procurorului au fost deja obiect de judecare în instanța de apel, iar aceasta respectând prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală, s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar careva noi argumente în recurs procurorul nu a indicat.

13. De asemenea, instanța de recurs menționează că, critica referitor la procedura de apreciere a probelor ține de starea de fapt a cauzei, care este de competența instanțelor de fond și apel. La etapa recursului ordinar instanța de recurs nu efectuează un control asupra fondului cauzei, ci verifică aplicarea corectă a normelor de drept material și de procedură față de faptele constatate de instanța de fond ori, după caz, de instanța de apel. Această verificare se efectuează numai în limita temeiurilor formulate în recurs.

Dreptul instanței de recurs de judecare și în baza temeiurilor neinvocate în speța examinată este inaplicabil, dat fiind că cererea de recurs a fost depusă în defavoarea persoanei achitate.

În acest context, Colegiul conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar și, potrivit legii, se impune respingerea recursului ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

14. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sîli, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2013, în privința lui **Petco Olga Vasile**, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 10 iunie 2014, ora 9³⁰.

Președinte	/semnătura/	Elena Covalenco
Judecători	/semnătura/	Ion Guzun
	/semnătura/	Liliana Catan
	/semnătura/	Ion Corolevschi
	/semnătura/	Dumitru Mardari